

1. Corona en Corona vouchers

Na de uitbraak van het zogenaamde Corona virus (Covid-19 virus) is een ernstige crisissituatie ontstaan als gevolg waarvan de reisbranche werd geconfronteerd met een groot aantal annuleringen en de verplichting aan reizigers de vooruitbetaalde reissommen terug te betalen. Een en ander kon tot grote cashflow problemen in de reisbranche leiden aangezien de vooruitbetalingen in de meeste gevallen zijn gebruikt voor het doen van inkoop van vliegtuig- en hotelcapaciteit. Aan reizigers werd daarom door reisorganisaties gevraagd om de reis om te boeken of om een voucher te accepteren voor een reis op een later tijdstip (hierna corona-voucher te noemen).

De garantieregeling van SGR sluit waardebonnen en reischeques die niet hebben geleid tot een boeking met een deelnemer uit van vergoeding. Op 14 maart 2020 heeft het bestuur van SGR in deze crisissituatie aanleiding gevonden om te bepalen dat tijdelijk en onder aanvullende voorwaarden een corona-voucher wel voor vergoeding in aanmerking kan komen, teneinde het consumentenvertrouwen in deze vorm van compensatie voor de annulering van een reis te versterken.

Helaas bleek in de maanden na dit besluit dat door overheidsmaatregelen voor een langere periode en een nog onbepaalde tijd het reizen werd afgeraden of verboden waardoor meer reizen moesten worden geannuleerd.

Onder deze omstandigheden was sprake van een aanzienlijke toename van het schaderisico van SGR. Waar normaliter het risico beperkt is tot ongeveer 10% van de jaaromzet van een deelnemer, nam dit schade risico proportioneel toe door de groeiende berg aan Corona vouchers.

De middelen van SGR zijn niet onbeperkt en van SGR kan niet worden verwacht dat zij binnen haar doelstelling meer uitkeert op vouchers dan waarvoor zij middelen beschikbaar heeft. Derhalve heeft eind maart SGR zich gericht tot de staat (brief aan de staatssecretaris van EZK, mevrouw M Keijzer, dd. 31 maart 2020) met de vraag om back up.

2. SGR en staatsfaciliteit van €150 mio

Na enkele weken van intensief overleg tussen SGR en ambtenaren van EZK en FIN heeft dit geresulteerd in de Kamerbrief dd. 29 mei 2020, waarin de staatssecretaris EZK onder meer het volgende bevestigt:

- op basis van de EU richtlijn pakketreizen zijn lidstaten verplicht om ervoor te zorgen dat de op hun grondgebied gevestigde reisorganisaties zekerheid stellen voor de terugbetaling van vooruitbetaalde bedragen van pakketreizen indien reisorganisaties failliet gaan;
- het merendeel van de reisorganisaties geeft door hun deelname aan SGR invulling aan deze verplichting uit de EU richtlijn pakketreizen;
- zonder ondersteuning van de staat kan SGR de garantie op vouchers uitgegeven na 1 juni 2020 niet voortzetten;

- vanwege de stelselverantwoordelijkheid van de staat (voortvloeiende uit deze richtlijn) en gegeven de onzekerheden, acht het kabinet het noodzakelijk dat SGR steun krijgt zodat de organisatie te allen tijde in staat is consumenten schadeloos te stellen;
- het kabinet heeft besloten SGR een lening te verstrekken van €150 miljoen;
- afhankelijk van de hoogte van de opgenomen bedragen wordt voor het terugbetalen van de lening naar verwachting een (consumenten)bijdrage per boeking gevraagd, zoals die in het verleden ook heeft bestaan. Op basis van het aantal boeking in 2019 zal deze bijdrage naar verwachting maximaal € 15 euro per pakketreis bedragen.

Vervolgens heeft het bestuur van SGR op 28 mei 2020 het besluit genomen (na verschijnen van de kamerbrief op 29 mei gepubliceerd) om vanaf 1 juni 2020 haar garantie op vouchers te verlengen (tot 1 september 2020) vanwege geannuleerde reizen als gevolg van Covid-19. SGR heeft hiertoe besloten vanwege de buitengewone omstandigheden en de onzekerheden in de Nederlandse reismarkt veroorzaakt door Covid-19. Om de garantie op vouchers te kunnen geven, heeft SGR met ondersteuning van de overheid voldoende mogelijkheden gecreëerd om haar garantieverplichtingen jegens de consument na te kunnen komen. Wel wordt aangetekend dat de middelen van SGR niet onbeperkt zijn en dat met de tijdelijke ondersteuning van de overheid dit besluit mogelijk is gemaakt.

Naderhand heeft het bestuur van SGR op 4 augustus 2020 het besluit genomen om ook garantie te bieden op reizen die na 16 maart 2020 zijn geboekt en als gevolg van Covid-19 moesten worden geannuleerd. De garantie op vouchers werd verlengd tot en met 31 december 2020. SGR gaf met dit besluit duidelijkheid aan reizigers en aan de reiswereld. Alle vouchers die in 2020 door SGR aangesloten reisondernemingen zijn of nog worden uitgegeven als gevolg van de coronacrisis vielen nu onder de garantie van SGR.

3. SGR en Voucherfaciliteit van €400 mio

In juli 2020 heeft SGR het initiatief genomen om samen met ANVR een additionele hulpvraag neer te leggen bij EZK. De € 150 miljoen leningsfaciliteit geeft meer zekerheid voor SGR en de consument. Maar de faciliteit helpt de reisbranche en de reisorganisatie zelf niet. De consument kan na zes maanden alsnog om terugbetaling van de reissom vragen: dus slechts uitstel van betaling voor de reisbranche.

Tevens is aan EZK voorgelegd dat de reisbranche door de Corona crisis ook zwaar geraakt is door aanzienlijke annulerings- en repatriëringskosten en dat een tegemoetkoming daarvoor gepast zou zijn. In vervolgbesprekingen heeft EZK aangegeven hiervoor geen reden noch ruimte te zien.

SGR/ANVR heeft aan de hand van financiële overzichten, opgesteld op basis van de opgaaf van de TOP 20 van SGR deelnemers (die ongeveer 70% van de totale risico omzet van SGR vertegenwoordigt) in kaart gebracht hoe de voucherbalans zich ontwikkeld heeft en hoe deze de komende maanden tot aanzienlijke liquiditeitsproblemen en dus vele faillissementen zou kunnen leiden. De oproep aan EZK was “fix het probleem aan de voorkant en stel een leningsfaciliteit beschikbaar voor de reisbranche” zodat de kans op schade aan de achterkant

(faillissementen waarbij SGR de consument schadeloos moet stellen) kleiner wordt.

Na maanden van intensief overleg heeft dit op 30 november geleid tot de volgende bevestiging van EZK:

Om gehoor te geven aan de motie van de Kamer zijn we voornemens om in de Kamerbrief over het steun- en herstellepakket die begin december naar de Kamer wordt gestuurd wel een passage op te nemen over waar we nu staan en de contouren te schetsen van de oplossing. We zullen hierbij de disclaimer maken dat de oplossing nog onderhevig is aan nadere invulling en definitieve instemming van de sector. De contouren die we gaan schetsen zijn in lijn met de eerder met jullie gedeelde uitgangspunten:

- Aanvullende faciliteit aan garantiefondsen voor het verstrekken van liquiditeitsleningen aan reisondernemingen;
- Aflossing in 6 jaar inclusief passende rentevergoeding;
- Beoogd budget voor SGR/ANVR €400 miljoen;
- Doelbinding: alleen voor vouchers afgegeven t/m 31 december 2020;
- 80% cap, met een cap van €50 miljoen voor de individuele onderneming;
- Verantwoordelijkheid voor de fondsen om de faciliteit uit te voeren, innen van de uitgeleende middelen en de terugbetaling aan de staat.

We zullen hierbij vermelden dat we de Kamer nader zullen informeren over de uitgewerkte en definitieve oplossing en dat we deze ook aan Brussel moeten voorleggen.

Tevens heeft EZK ook hier de voorwaarde gesteld dat de reisbranche de komende jaren een garantiebijdrage zal ophalen en afdragen aan SGR, waarmee een (extra) buffer bij SGR gecreëerd wordt ten behoeve van mogelijke defaults.

Naar verwachting zal de staat een rentepercentage van 2% aan SGR in rekening brengen. SGR zal een hoger % in rekening brengen bij de reisorganisaties, om enerzijds dekking te krijgen voor de uitvoeringskosten (die met name in 2021 aanzienlijk zullen zijn) en anderzijds om daarmee een (extra) buffer op te bouwen ten behoeve van de terugbetaling van haar lening(en) aan de staat.

Betaling van rente en de eerste aflossing zullen, naar verwachting, aanvangen op 1 april 2022, waarbij de laatste aflossing zal geschieden begin 2027. Vervroegde aflossing van de Voucher lening door reisorganisaties zal gestimuleerd worden door SGR, bijvoorbeeld door het inbouwen van een step up in rente % (hoger naarmate de lening langer doorloopt) en mogelijkwerwijs een (toekomstige) korting op de garantiebijdrage.

4. Welke reisorganisaties komen in aanmerking voor de Voucher lening

De Voucherfaciliteit die ter beschikking gesteld wordt aan SGR zal alleen aangewend worden voor het verstrekken van een lening aan de besloten kring van SGR deelnemers.

De voorwaarden die EZK geformuleerd heeft voor leningen aan die reisorganisaties zijn:

- overheid is de *lender of last resort*: de reisorganisatie dient aan te tonen dat zijzelf niet over de benodigde liquide middelen beschikt resp. dient aan te tonen dat haar pogingen om additionele liquide middelen te verkrijgen bij bank en/of aandeelhouder niet (voldoende) succesvol zijn gebleken;
- een reisorganisatie moet (pre-Corona) gezond zijn volgens de door de EU daarvoor geformuleerde criteria. RVO heeft dit ten behoeve van SGR als volgt nader uitgewerkt:
 - * Indien Eigen Vermogen ultimo 2019 door opgebouwde verliezen <50% bedraagt van oorspronkelijke kapitaalstorting, dan is er sprake van een onderneming in moeilijkheden;
 - * Indien in zowel 2018 als 2019 de solvabiliteit <11.8% en EBITDA/Rentelasten <1,0 zijn (dus vier keer JA), dan is er sprake van een onderneming in moeilijkheden.

SGR en ANVR zijn van mening dat de Corona crisis niet als trigger voor de sanering van de reisbranche mag fungeren. Dit betekent dat SGR zich zal houden aan de minimum leningsvoorwaarden die EZK stelt, die met name gericht zijn op het vaststellen van een “goede gezondheid pre-Corona”, en geen zwaardere eisen zal hanteren dan die voortvloeien uit EU richtlijnen.

Vanuit het risico perspectief van SGR is dit ook acceptabel, omdat het verstrekken van een Voucher lening aan een individuele reisorganisatie uiteindelijk de kans op schade en de omvang van de schade doet verminderen:

- de Voucher lening zal de acute liquiditeitsproblemen oplossen en kans op faillissement verkleinen; en
- bij een terugbetaling van een voucher (stel €1,000) daalt het risico van SGR aan de voorkant (uitkering aan consument bij financieel onvermogen) met dit bedrag en wordt vervangen door een lager (80% = €800) risico aan de achterkant (default op Voucher lening).

5. Uitwerking van de betaalstromen

De betaalstromen zijn uitgewerkt in onderstaand schema:

Timing	Reisorganisatie	SGR	Staat
Week 1	Betaalt vouchers terug aan consument		
Week 1	Levert betaalbewijs aan SGR		
Week 2-3		Verifieert betaalbewijs	
Week 2-3		Vraagt Staat om onttrekking uit Voucherfaciliteit ter hoogte van 80% van terugbetaalde vouchersaldo	
Week 4			Maakt gevraagde € bedrag over aan SGR
Week 4		Maakt betreffende bedrag over aan de reisorganisatie	

SGR (of een aan haar gelieerde entiteit) zal het verificatieproces, dat er op gericht is vast te stellen dat de betreffende reisorganisatie inderdaad het gevraagde bedrag aan vouchers heeft terugbetaald aan de consument, op robuuste en efficiënte wijze gaan inrichten, met adequate maatregelen van interne controle. Omdat de reisorganisatie gedurende dit verificatieproces het betreffende bedrag moet voorschieten, is het van belang de doorlooptijd zo kort mogelijk te houden. De “doorbetaling” van de van de Staat ontvangen bedragen aan de reisorganisatie zou in principe binnen een week (vijf werkdagen) moeten kunnen geschieden.

6. Planning

In hoofdlijnen zullen de volgende activiteiten de komende tijd moeten geschieden:

Activiteit	Planning
Opzet structuur, inclusief DNB/AFM afstemming, juridisch en fiscale zaken, overeenkomst met de Staat, aantrekken medewerkers	heden - 15 januari 2021
Toelatingsproces reisorganisaties, inclusief opstelling leningsovereenkomst	16 januari - 31 maart 2021
Terugbetaling vouchers aan consument, verificatieproces en verstrekking voucher lening	1 april - 31 december 2021
Betaling eerste aflossing en rente	1-apr-22
Betaling laatste aflossing en rente	1-apr-27

De verwachting is dat de terugbetaling van de vouchers (en derhalve het beroep doen op de Voucher faciliteit) zich over een aantal maanden zal uitspreiden, omdat:

- in principe een reisorganisatie pas tot terugbetaling zal overgaan zodra de einddatum van de voucher (12 maanden na uitgifte) in zicht komt;
- vanwege het moeten voorfinancieren van de terugbetaling vele reisorganisaties dit in tranches zullen uitvoeren; en
- dit voor SGR een tijdsintensief proces is, waardoor spreiding in de tijd een noodzaak is om intenties met betrekking tot doorlooptijden te kunnen realiseren.